

2016 Via Lusitana Post

Vila Real de Santo António > > > > > Peso di Regua

8 Mei Faro - Vila Real de Santo António:

De trein vanaf de westkust heeft vertraging en komt later aan in Faro. Daardor kan ik nog net instappen voor een rit naar het startpunt van mijn geplande wandeltocht. Ik neem afscheid op het station van drie Nederlandse vrouwen die ik ontmoette in het vliegtuig. Zij willen het visserspad langs de westkust lopen. Zij nemen de trein naar Cabo S. Vicente, waar hun voettocht begint. Ik neem de trein naar Vila Real de Sta António langs de Spaans-Portugese grens aan de monding van de Río Guadiana.

De brandweercommandant van Vila Real wil beslist geen pelgrims onderdak bieden. De laatste pelgrim bleef er drie dagen voor deze vertrok.

Na een gezellige babbel en een pilsje biedt de commandant mij alsnog een slaapplek aan in de sporthal.

De ploeg keurt mijn thermarest matras af. Uit een kast halen ze een dikker en comfortabeler exemplaar.

's Nachts ben ik blij met dit solide onderdak. Buiten giert de wind en roffelt de regen luid op het dak.

Mijn alternatieve plan was om onder mijn tarp op het strand te overnachten. Dit is bij dit noodweer onhaalbaar. 's Ochtends word ik wakker van het lawaai van stuiterende ballen beneden in de sportzaal. Onder het balkon waar ik slaap, krijgen schoolkinderen sportles.

9 Mei: Vila Real naar Almada d'Ouro

In de kroeg van Almada d'Ouro staan achter de bar enkele Duitse mannen met een drankje. Zij hebben een bungalow in de Algarve gekocht en leven hier sinds hun pensioen. Binnen heerst een landerige sfeer.

Buiten rookt hun landgenoot Alexander een shagje.

Bij hem in huis kan ik slapen. Alexander woont in een vervuilde smerige bouwval
Het is een vereenzaamde bejaarde. Zijn huis is onfris en onguur.

Er is geen stromend water, wel een verstopte stinkende pisbak.

Smeriger heb ik tijdens mijn tochten niet eerder meegemaakt.

Omdat het buiten al donker is, heb ik geen andere keuze. (gewoonlijk zoek ik
vanaf twee uur voor zonsondergang naar een overnachtingsplek)

Het is al vroeg donker en ik heb laat gegeten. Voor het huis van Alexander staat
een wrakke trailer met een gehavende sloep. In de kamerjes liggen restanten van
Alexanders vroegere hobbies, waterskies, surfpak, zwemvest enz.

Op een ijzeren bedframe ligt een doorgezakt matras. Erboven hangt een kapotte
klamboe, die als een spinrag over mijn gezicht strijkt.

's Ochtends vroeg als het buiten licht wordt sluip ik zachtjes het huis uit.

Het miezert.

10 mei: Almada - Alcoutim

Het pad volgt de loop van de Douro-rivier.
Het blijft regenen. Ik stap over modderige paden.

In Alcoutim ontmoet ik Brandweerman Alfonso. In de kazerne van Vila Real kwam ik hem de vorige dag tegen.

Voor zijn baan bij de Bombeiros werkte hij in de kabeljauwvisserij in Hull (GB)

De vis verwerkte hij op de Portugese manier tot stokvis.

Hoewel hij in Portugal bij de brandweer een stuk minder verdient,

koos hij toch voor een leven in Portugal.

Hij is er getrouwd en heeft twee kinderen van acht en elf jaar oud.

Alfonso improviseert voor mij een slaapplek tussen de brandweerwagens. 's Nachts slaat de regen weer luid op het dak.

De brandweerploeg vindt het prima als ik een extra dag blijf vanwege het slechte weer. Alcoutim is gebouwd tegen de helling van de Guadianarivier. Op mijn hangdag dwaal ik door de kronkelende smalle straatjes met helderwitte huizen. Beneden langs de rivieroever tuur ik over het water van de rivier en het dorpje aan de overkant. Ik voel een kloppje op mijn rug, keer me om en sta dan tegenover Ruud

Bruggeman, een pelgrimsvriend. Samen met zijn vriendin Gerda is hij net aangekomen. Ze willen "De Via Algarviana" lopen (Alcoutim - Cabo de S. Vicente).

Helaas moet Ruud later zijn tocht afbreken vanwege een ongelukkige val. Een gebroken gebit en gekneusde ribben maken een einde aan dit avontuur.

Alcoutim ligt aan de Portugese zijde van de Rio Guadiana. Aan de overkant begint Spanje met het dorp Sanlucar de Guadiana. De rivier is bevaarbaar tot Mertola. Vroeger vormde de rivier de toegang tot zuidelijk Spanje. Er was druk handelsverkeer en het gebied werd ook beïnvloed door de cultuur uit het Mediterrane gebied.

De rijke handel in goud, zilver, graan, leer, olijfolie, zout en vis zorgden voor welvaart in het gebied. Vanuit Alcoutim streden de Portugezen tegen hun Spaanse overbuurman in Sanlucar, die hen ook belaagde.

12 mei: Alcoutim - Mertola

Dwalen langs paadjes over heuvels. Dreigende regenwolken, gapende dalen met klaterend water van riviertjes.

In de bar van het gehuchtje Afonso Vicente ontmoet ik een ongeschoren grijsaard. (76 jaar) Met zijn geitenkudde trekt hij tijdens zijn leven door de streek.

's Nachts slaapt hij buiten op een dekje. Hij wijst me het pad naar een doorwaadbare plek. Tegen de avond word ik even voor Mertola opgepikt door een vrouwelijke archeologe. Ze is me overdag enkele keren voorbij gereden en zag het haar bekende embleem op mijn rugzak. (Fatima - Compostela) Ze zet me af bij de brandweerkazerne. Ik rol even later mijn slaapzak uit op tweede etage van de kazerne in een hoekje van de theaterzaal.

13 mei: Mertola - Amendoeira da Serra

Slapen in het Centre Cultural de Amendoeira. Een aangename verrassing.

In de opgeknapte woning speciaal voor pelgrims kunnen mijn natte kleren drogen.

Binnen word ik verrast door een bad met warm water. Behaaglijk laat ik me zakken in het bad. Mijn verkleumde lijf kan ontspannen nu het meer hard hoeft te werken om warm te blijven. Een heerlijke verwenbeurt. Mijn bergschoenen zijn doorweekt.

Enkele dorpelingen waarschuwen me 's ochtends bij mijn vertrek voor de hoge waterstand. De bergschoenen stropen als stroeve natte zemen aan mijn voeten.

Het TV scherm toont pelgrims op weg naar Fatima. Hun pelgrimstocht is een gevecht tegen regen en wind. Een auto is op een groepje pelgrims ingereden. Er zijn enkele doden en gewonden.

De bewoner van een eenzaam huisje wijst me het pad naar de doorwaadbare plek in de Rio Tergus. Het paadje slingert omlaag de kloof in tot aan de oever van de rivier. Schoenen uit, broek uit, de stok biedt houvast in de stroming.

Aan de andere zijde verschijnen geleidelijk golvende velden.

Zonnestralen strelen het rijpende koren. De velden kleuren wisselend goud en groen. In het onrustige wolkendek schuilen naderende onheilsboodschappen.

Mijn poncho houd ik paraat na de felle buien van de vorige dag.

14 mei: Amendoeira da Serra - Beja

In Beja is de Brandweer jarig. Vandaag viert men het grote feest.

127 jarig bestaan; deze dag begint met een defile.

Met vaandel en dikke trom voorop marcheert het korps door de stad op weg naar de begraafplaats.

De leren laarzen worden hoog opgetrokken, zodat de kistjes massief op het plaveisel stampen. Op de begraafplaats volgt een plechtig eerbetoon aan alle overleden brandweerlieden. Brandweerman is men levenslang, paraat en korpslid vanaf de geboorte tot de dood. De Brandweerlieden worden begraven op een apart deel van het kerkhof.

Na de ceremonie wordt buiten het kerkhof even snel driftig gerookt.

Daarna stampst men weer terug naar de kazerne. Voor me loopt een jonge moeder achter een kinderwagen met een strakke rode jurk. Ze trippelt over de grove klunkers en zwikt telkens door de ultra hoge hakken.

Haar sierlijke achterbouw schiet daarbij verleidelijk heen en weer.

In de kazerne volgt een demonstratie. Een autowrak wordt opengeknijpt en een vrouwelijke brandwacht in de auto wordt gered.

Op tafel liggen talloze onderscheidingen die worden uitgedeeld.

In de grote brandweergarage kunnen plaatselijke bobo's, brandweerlieden en hun familie aan lange tafels plaats nemen. Ook ik ben uitdrukkelijk uitgenodigd. Ik vind dit een eervol en enorm gastvrij. Dit betekent nog een dag langer in Beja blijven.

Aan het eind van de middag volgt in de kantine een heftische wedstrijd tussen FC Benfica-FC Porto. Benfica wint met 4-1. De spannende wedstrijd zorgt voor heftige rumoerige taferelen. De supporters van beide clubs hebben op deze feestdag al ruim genoten van de gratis drank. Ik waan me op een Plaza de Toros.

16 mei: Beja - Cuba

De brandweerkazerne van Cuba ken ik niet meer terug van de vorige keer. Ook hier ben ik weer welkom. Mijn hakken zijn versleten en de enige zapatero repareert mijn bergschoenen vakkundig. Wel moet ik hiervoor een dagje wachten. Overdag dwaal ik door het dorp; straatjes met aaneengesloten lage witgekalkte huisjes. Monumentale panden weerspiegelen de glorie van de rijke elite van weleer. Vandaag worden de gevels van de kazerne gewit. Hoge stellingen staan tegen de brandtoren. Brandweerlieden strijken de witte kalk tegen de muur met bezemkwasten aan stokken. De vers geschilderde helwitte muren weerkaatsen het felle zonlicht. De binnenplaats is een felle lichtspiegel. De schilders in witbespatte overalls drinken regelmatig water uit plastic flessen.

18 mei: Cuba - Viana do Alentejo

Vandaag wandel ik door uitgestrekte natuurgebieden begroeid met heide. Verspreid grazen cremebonte koeien. Verbaasd wenden ze hun hoofd naar mij als ik passeer. Rechts van mij passeer ik een stuwwaard. Achter het donkere glanzende water verrijst een heuvel. Boven op de top ligt het dorpje San Bartolomeo. Tien jaar geleden in 2006 dwaalde ik er rond met mijn toen kaartloze GPS. Mensen aan wie ik de weg vroeg waarschuwden dat er boven geen eten, noch een mogelijkheid tot slapen. In een kroegje op de top wachtte een verrassing. Na afloop van een feestelijke muzikale avond met stevig drankgebruik bracht de kastelein me naar zijn schuur waar ik kon slapen.

Uit verslag 2006 (Tocht Tavira – Compostela):

Een van de mannen in het etablissement zet in met een solo. Een andere zanger neemt het over en vervolgens valt de hele groep bij. Ik ben verrukt van de diepe sonore klank en de prachtige harmonieuze akkoorden. In de bar speelt iemand op mijn mondharmónica, terwijl daarna een trompettist perfect op de trompetslang speelt. Hij wil hem heel graag kopen.

Ik bezoek het kasteel Viana da Alentejo ; een gerestaureerd gebouw met een museum. Het kasteel vind ik rommelig, het uitzicht vanaf de vestingmuur over het dorp darentegen is prachtig. De brandweerkazerne met bar ligt aan de rand van het plaatsje. Naast de kazerne ligt het centrale busstation. Wachtende buspassagiers, zoals scholieren wippen het cafe de Bombeiros binnen. Het is er meestal gezellig druk. De gerechten zijn simpel maar prima. Voor ik weer vertrek eet ik er een broodje met ham en een glas thee voor €2, -

19 mei: Viana do Alentejo - Evora

Vandaag een lange weg , een tijdloze wandeling door het uitgestrekte natuurgebied met glooiende kleurrijke velden en los grazend vee. In een barretje ontmoet ik een Australisch echtpaar. Tijdens een kop koffie en een nata pastiche praten we met elkaar. Het bejaarde stel , Mc Kerry, uit Australië, fietst door Portugal (www.experienceplus.com) Hun over-over grootouders emigreerden rond het jaar 1800 van Ierland naar Australië.

Na dagen lopen koester ik de pracht van de bermbloesem. Door de rust van het lopen verdwijnt de onrust in mezelf. Ik ontdek weer de schoonheid van de natuur .

In Evora sliep ik in 2011 bij de brandweer in een grote zaal, nu zijn er extra noodkamers gemaakt. Via een trapje kom ik op een kleine ijzeren gallerij met twee kamers. 's Nachts stap ik tastend het trapje af naar de WC.

20 mei: Evora - Igrejinha

*Quim met dochter Ana Rita en Inez met linksonder zijn ex Suzana.
Na mijn vorige tocht in 2011 zijn zij gescheiden.*

*Suzanna werkt in een verzorgingstehuis wat ik overdag bezoek en woont sinds de scheiding in een bescheiden huisje in de hoofdstraat van Igrejinha. Quim woont in hun oude huis. De kinderen wonen bij Quim vanwege de ruimte.
Suzanna voelt weer vrijheid, Quim, de onverwoestbare bonk, is verdrietig.
Hij werkt als voorman op een wijngaard.*

Zelf heeft hij een boerderijtje waar hij groenten verbouwt en wat kleinvee houdt. Hij is trots op zijn varkens. Hij kletst fier met platte hand op de vlezige rug van de stug behaarde zeug.

In 2006 liep ik in het donker in de stromende regen langs Monte do Pintor, nadat ik in het dorp niet kon slapen. Suzana en Quim vingen mij gastvrij op, een douche, een bed, vlees van een zojuist geslacht varken, wijn. Mijn penibele situatie mondde uit in een feestje. De veldwachter en de vriend van 2006 ontmoette ik weer in 2011 en ook dit jaar in de kroeg op de kruising in het dorp.

22 mei: Igrejinha - Vimieiro

Vimeiro dorps TV Slapen en eten in verzorgingstehuis

Vandaag wandelen met overal panoramische beelden van wijngaarden en ruige natuurgebieden. Om half een stap ik over de klinkers door de hoofdstraat tussen rijtjes witte huizen van Vimeiro. Bij een kroeg staat de deur open. De stemmen lokken me naar binnen. Pils klokt in mijn uitgedroogde keel. De behulpzame kroegbaas adviseert me om snel naar de Casa de Misericórdia te lopen. Om 13.00 u wordt het middagmaal opgediend. Naast de kerk steek ik een binnenplaats over, open de deur en beland tussen etende bejaarden. Via een nis in de muur praat ik met de hoofdverantwoordelijke. Ze brengt me naar een kamertje waar twee tafels staan met bewoners en twee verzorgsters. De eerste gang is soep. Het hoofdgerecht is uienstamp met krabbetjes. Hierna volgt fruit. Van een kar leen ik een lege soepterrine, die ik die nacht als plasemmer gebruik.

23 mei: Vimieiro - Fronteira

Vandaag leg ik een lang zwaar traject af. Overdag brandt de zon fel. Tussen Cano en Fronteira ontmoet ik op het eind van de middag een Nederlands echtpaar met solide Santosfietsen.

Hun fietsactieradius verschilt erg vergeleken met mijn wandelslakkegang, waardoor ook onze reiservaringen anders zijn. Mijn loopdag eindigt vandaag bij het volgende dorp; zij willen vandaag nog een behoorlijke afstand afleggen. Bij de brandweer van Fronteira eet ik een mij totaal onbekend gerecht. Er staat een beeldje van de beschermheilige van de brandweer achter een stalen hekwerk. Het onderdak is gratis, maar een donatie voor kaarsen en versiering is welkom.

24 mei: Fronteira - Crato - Nisa

Vandaag weer een pittig stuk lopen. In het fraaie dorp Alter da Choa pauzeer ik.

In een restaurant bestel ik hetzelfde gerecht als mijn smullende buurman bouwvakker, lever en een grote pul bier. In Crato herken ik niets meer van mijn tocht uit 2003. Ik meld me bij het Gemeentehuis en een dove gemeenteambtenaar wandelt met me mee naar de brandweer. De barbeheerder Tiago Vorela is alleraardigst. Hij zal een slaappleats voor me regelen, maar de commandant laat zich niet zien. Dit is een veeg teken, maar Tiago schenkt nog een biertje voor mij en de dove ambtenaar en gebaart met "rustig wachten," Een bezoeker komt de bar binnen en herkent me als de pelgrim met de trompetslang van 13 jaar geleden.

Zondag 2003: Het was druk in de bar. Na mijn komst ontstond er een feestje dat werd ingeluid door een solo met mijn trompetslang en mijn mondharmonica. De vorige barbeheerder zorgde voor eten en gaf me een CD cadeau met Portugese muziek.

Nu in 2016 komt de vader (de barman uit 2003) van Tiago binnen en vliegt me om de nek. Zijn zoon roept verrukt: meu Pai (dit is mijn vader) Mijn slechte trompetsolo is nog na 13 jaar in het geheugen van Crato blijven hangen. De kazernecommandant laat zich niet zien. Een man probeert zuchtend een buitenband over de velg van zijn motorwiel te krijgen. Samen lukt het wel. De zoon/barbeheerder brengt me met drie andere vrienden naar de bevriende collega's in de kazerne van Nisa. Daar word ik gastvrij verwelkomd.

25 mei: Nisa - Vila Velha de Rodão

Erg fraaie paden buiten bewoonde wereld door de bergen via GR 40 en Caminho Portugues Interior de Santiago met gemarkeerde paden. Pittig om te lopen.

26 mei: Vila Velha de Rodao - Cíbola de Címe

Het prachtige natuurgebied rond de Taag wordt door de stinkende uitstoot van de papierfabriek grondig verpest.

Opnieuw een zware klim van het dal van de Taag naar het hooggelegen Cíbola de Címe. Deze klim heb ik tijdens een eerdere tocht ook gedaan. Dit keer probeer ik een slimmere route te nemen. Helaas blijkt dit alleen uitstel. Het pad stijgt een stuk verder omhoog als een spiraal. Ik moet regelmatig stoppen om uit te rusten. Tijdens deze pauzes leun ik op mijn stok en kijk om me heen. De wereld beneden me wordt steeds ruimer. De prachtige panorama's en de zachte pastelkleurige wolkenlucht leiden me af van de moeheid.

Cibola de Cime: Bewoners trekken uit het dorp na het faillissement van de textielfabriek. Naast het kerkje staat een tamelijk groot restaurant.

De herbergier leest mijn kennismakingsbrief voor aan het groepje vrouwen. Na de stevige tocht van vandaag drink ik een koud biertje buiten op de galerij van het etablissement. Enkele dorpelingen hebben in Frankrijk gewerkt. Dankzij het Frans begrijpen we elkaar. De vrouwen bellen de pastoor. Om 19.00 u. eet ik in het restaurant. Later op de avond draagt de pastoor een mis op in de dorpskerk.

Na de mis bespreken de vrouwen met hem het slaapprobleem.

Het duurt allemaal erg lang, maar men is zeer hulpvaardig.

Ik durf niet met eigen oplossingen te komen.

Het is inmiddels donker en wanneer ik uiteindelijk voorstel om buiten te slapen, protesteert iedereen. Tijdens het lange wachten wandel ik door het dorp. Boven op de fabrieksschoorsteen van de verlaten textielfabriek zetelt onverstoord een ooievaar op een rommelig gevlochten nest van takken.

In smalle straatjes hangen aan weerszijden roestige smeedijzeren balkonnetjes aan het gescheurde pleisterwerk van verweerde gevels. De ramen klampen zich vast in de aangetaste sponningen. De textielfabrieken zijn verlaten, ze konden de concurrentie met China niet overleven.

De vrouwen regelen mijn onderdak met de pastoor Jose Costa.
 Pas na 21u.30 rijdt hij met zijn oude volkswagen naar zijn woning.
 Voor vertrek krijg ik nog een stevig maal in het restaurant.
 Soep vooraf en daarna een plat bot van onbekende afkomst, met aan weerszijden
 lekker gaar vlees, rijst, salade, wijn en als toetje meloen met kaas.
 Men wil perse niet dat ik betaal. Ik heb moeite met deze gastvrijheid in dit dorp dat
 wegzinkt in armoede.
 Ik rijd met Don Jose naar Retaxo, een dorpje dat tegen Cibola ligt.
 De pastoor woont alleen in een ruime woning.
 Het is een lieve bescheiden zieleherder.
 In het donker sluit hij buiten het hek. Portugal vind ik een land met hekken.
 Dit in tegenstelling tot het open Turkije waar ik in 2015 doorheen liep.
 's Ochtends geniet ik van de luxe van douchen. Het miezerige warme straaltje
 probeer ik zoveel mogelijk te benutten. Thuis is warm water in overvloed, hier is het
 een luxe waar ik zorgvuldig mee omga.
 We worden beiden begroet door de bewoners in het nabijgelegen verzorgingstehuis.
 Ik ben 's ochtends niet gewend aan het uitgebreide ontbijt wat al klaar staat.
 De oudjes zitten naast elkaar langs de wand.
 Een vrouw reageert blij op de muziek van mijn mondharmonica.

27 mei: Cibola de Cime - Alcaíns

Seminarie Alcaíns

Igrejia Matriz Alcaíns

Na 10 km nattigheid wandel tussen de bebouwing van Castelo Branco.

Affiches wapperen in de wind en kondigen het Tempeliersfeest aan.

De brandweer heeft een moderne kazerne betrokken. Ook hier is de standaard gastvrijheid vervangen door protocollen. Voor mij is er geen slaapgelegenheid. Gastvrijheid beschouw ik als een voorrecht en geen verplichting of gewoonterecht.

Op het busstation wacht ik in de regen op de bus naar het dichtstbijzijnde dorp Alcaíns. Een jong meisje uit Parijs wacht op het busstation op haar Portugese vriend. Ze hebben elkaar ontmoet in Parijs, waar ze woont.

Ze kent niet zijn naam noch het adres van haar prille liefde.

We vragen hulp aan de stationschef en ontdekken dat ze geen rekening heeft gehouden met het tijdsverschil van een uur.

De busrit naar Alcaíns is tevens een aardige rondleiding door het noordelijk deel van Castelo Branco.

Om half vijf stap ik uit in het centrum van Alcaíns.

Mensen loodsen me naar het grote seminarie. Vriendelijke vrouwen op het seminarie bellen en melden hierna dat slapen uitgesloten is.

Op weg naar de Igreja Matriz (hoofdkerk) vraag ik raad aan een groepje mannen, die onder een afdak schuilen tegen de regen.

Terwijl ze nog overleggen komt een jongeman naar me toe en vraagt in het Engels of hij kan helpen. Samen lopen we naar de hoofdkerk.

Hij is er vertrouwd en regelt via de pastoor een slaappleats in het mij reeds bekende seminarie. Terwijl ik wacht overwint de bescheiden pastoor zijn schroom en probeert in het Spaans met mij te praten. Dat lukt wonderwel.

Hij is met parochianen tientallen keren op reis geweest door de Benelux en ook naar Compostela.

Hij is goed op de hoogte van de pelgrimage naar Compostela.

We praten zacht met elkaar in de sacristie. De deur staat open. Het gezang van Marialeden in de kerk klinkt luid hoorbaar.

De rector van het seminarie is gearriveerd en bedient het kopieerapparaat.

Driftig spuugt het apparaat stichtelijke A4 vellen uit.

Daarna rijden we samen naar het seminarie, terwijl Gregoriaans gezang klinkt.

Het grote gebouw is helemaal leeg. Alle bedden zijn netjes opgemaakt, maar de seminaristen zijn spoorloos, er zijn geen aanmeldingen meer.

De stem van roepingen is verstomd. De leegloop van de Katholieke Kerk wordt in het gebouw zichtbaar.

Ik slaap op kamer 145, de eerste etage met vier keurig opgemaakt bedden, een luxe badkamer compleet met koude douche. 's Avonds eet ik in het dorp. Voor ik het dorp inga steek ik een houten plankje tussen het slot van de deur in de buitenmuur, zodat ik straks weer binnen kan.

Het restaurant ligt verscholen in een zijstraatje, een grijs granieten woonhuis met een eetgelegenheid in de achterste kamer.

Mensen halen hun bestellingen in de voorkamer op.

Ik smul van gepofte aardappelen, halve kip, olijven en wijn, een hele hap, maar het smaakt heerlijk.

De volgende ochtend open ik de luiken. Over het landschap hangt een bleke nevel en klinkt het ruisen van de regen.

28 mei: Alcaíns - Soalheira

's Morgens lopen door de regen, alles wordt snel nat, zelfs de poncho redt me niet. Na modderige paadjes bereik ik een verkeersweg. Een verzopen voorovergebogen gestalte op een fiets rijdt metegemoet.

Henk, een Nederlander, stopt naast me en vertelt over zijn tegenslag. Ondanks zijn perfecte spulletjes zit alles tegen. Henk is onderweg ziek geworden. De trapas van zijn kwaliteitsfiets kraakt.

Henk heeft het erg koud, maar ondanks alle tegenslag wil hij toch dagelijks 100 km afleggen.

De route naar Soalheira is afwisselend. Voor me rijst een bergketen op.

Het woeste wolkendek maakt het tafereel nog grimmiger.

In de brandweerkazerne ben ik welkom. De commandant Sandro Silhares is zeer behulpzaam. In een hoek van de grote theaterzaal op de bovenverdieping spreid ik mijn slaapzak uit op mijn rode noodzeil. De stortbuien gaan gepaard met windhozen. Door de grote ramen op mijn hoge positie overzie ik het landschap en volg het noodweer buiten.

29 mei: Soalheira - Fundão

's Avonds eet ik in een restaurantje na een dwaaltocht tussen de grauwe granieten huizen. De jonge restauranthouder bereidt een maaltje van streekgerechten, rijst met aardappelen, koolbtaderen, varkensklui, worstjes en bloedworst.

Hij geeft me zijn kaartje. Daaruit blijkt dat hij ook begrafenisondernemer is
Alle beetjes moeten helpen om in dit dorp te kunnen overleven.

Ondanks alle moois, zowel van dit het dorp als van de natuur, lijken ook hier dorpelingen te vluchten.

Zondagochtend, beneden uit de garage klinkt rumoer.

Alle voertuigen worden naar buiten gereden. Vandaag viert men feest van de brandweer in Fundão. Voor de garage buiten wachten de brandweerlieden met hun familieleden, allen in keurige zondagse kleding. Opgewonden geroezemoes.

Alle corpsen uit het district komen vandaag bijeen.

Ook hier volgt eenzelfde vertoning als in Beja; glimmende helmen en strakke uniformen.

Ik loop ook naar Fundão maar dan via paden, de brandweerauto's nemen de autoweg. Opzij van de kazerne verdwijn ik al snel tussen de bomen. Ik schat een doorsteek over de bergen onjuist in en moet teruglopen naar een pad wat op mijn kaart doodloopt.

De signalering is verwarrend. Ook passeer ik bordjes van de Camino de Santiago.

Een nevel van zware blauwgrijze regenwolken onttrekt de bergkam naast me aan het zicht. Het is een dorstige tocht zonder koffie, alles is deze zondagmorgen dicht. Dan in een kom tussen de bergen verschijnt een keurig verzorgd dorp Castel Novo. Eerst heerlijke koffie en erna een bezoek aan de fraaie dorpskerk. Een groepje wandelaars die geïnteresseerd zijn in de historie van de streek bezoekt het kerkje.

Een man vertelt me een dorpslegende:

“ Een jong meisje verdwaalde in de bergen. Pas na drie dagen vond men haar in een grot op top van de berg. Het meisje vertelde dat in de grot een vrouw leefde die haar beschermd had.”

Men heeft een beeld van haar beschrijving gemaakt en in de grot geplaatst.

Een replica van deze moeder Maria, staat in de dorpskerk. De man wijst naar boven naar een punt op de bergkam. Dan weet ik nog niet dat ik daar ook zal belanden na een zware klim via de smalle bergpaadjes.

Ik volg de track op de GPS, daarbuiten geeft mijn kaart geen enkel pad.

Wel staan er bordjes langs het pad met namen en afstanden naar gehuchten die niet op mijn GPS kaart te vinden zijn. Ik vind dit erg verwarrend. Omhoog lopen is loeizwaar, gure wind, omringd door nevel. Boven me dreigen buien.

Ik moet me haasten om te voorkomen dat ik op de bergtop overvallen word door noodweer. Regelmatig stop ik om weer op adem te komen.

Sommige paden zijn slipperige steengoten.

Op de top van de berg ontrolt zich een adembenemend wijds panorama.

Achter een helling verschijnen beneden in de verte miniatuur huizen van de stad Fundao. Na de zware klim ver omhoog volgt een steile lange afdaling.

Een steile goot met losse steentjes betekent een afdaling van 100 meter.

Een rood-wit waarschuwingsband sluit de goot af, maar ik vind geen alternatief.

Voorzichtig, bergschoenen geklemd tegen de zijanten van de goot laveer ik met kleine pasjes uiterst geconcentreerd. Met mijn stok peil ik naar stevige ondergrond.

Plots slip ik weg, ben mijn stok kwijt en land haast ondersteboven op mijn rug.

Onbeweeglijk blijf ik liggen en schat mijn situatie in. Na een poos draai ik

voorzichtig terug tot mijn voeten weer naar beneden wijzen. De voortas en de

rugzak losmaken is een geduldig bedachtzaam karwei. De stok vind ik enkele

meters boven me terug. Deze bleef achter een kei steken. Weer langzaam zakken

met het voornemen: "dit doe ik nooit weer."

Opgelucht kom ik op een breder pad en volg dit tot het dorp Alcongosta.

Baniers met het opschrift "Capital da Cereja" (kersenstad) wapperen boven de straten.

De hoofdstraat in Fundao is afgezet. Mensen wachten langs de zijkant.

Op een podium wachten brandweerbobo's en andere notabelen.

Het publiek zoekt in de verte naar de komst van de brandweerhelden.

Enkele jonge vrouwen leggen me uit wat er gaat gebeuren.

We doen een verrassende ontdekking. Ik heb de afgelopen nacht in de kazerne van Soalheiro geslapen. Sandro Silvaes, de brandweercommandant, blijkt haar echtgenoot te zijn.

Vanuit de verte nadert een lange stoet met rode brandweervoertuigen.

Een grote truck met zwaailicht en sirene nadert. Achter het stuur van de truck zit trots Sandro. Zijn vrouw zwaait enthousiast en gebaart naar mij.

Zwaailichten en oorverdovende sirenes maken gesprekken onmogelijk.

De stoet gaat verder met voetvolk; rijen stampende brandweerlieden van alle regionale korpsen, geschetter van blazers en tromgeroffel.

Jeugdige majorettes zwaaien met vlaggetjes en batons.

Na de optocht meld ik me in de kazerne waar ik een slaapplek krijg. Dan pas ontdek ik dat door de glijpartij eerder die dag het kruis van mijn broek is gescheurd. Ik vermaak me in de wachtruimte met brandweerlieden die paraat zijn om uit te rukken bij alarm. Ze zijn vaste klant bij het restaurant aan de overkant, waar ik 's avonds eet.

30 mei: Fundão - Covilha

Buiten de stad wijst mijn GPS een zijpad. Ik verlaat de drukke asphaltweg en stap over stille zandpaden met fraaie panorama's.

Twee forse honden blokkeren het pad, maar het blijken goedge meelopers. De oudste hond haakt af. De ander volgt me en wacht bij elke splitsing en kijkt in welke richting ik ga. In een dorp daagt hij zijn onbevreesd zijn soortgenoten op, die wild blaffend achter hekken de vrije vogel begroeten. Later is de hond verdwenen. In een onbewoond natuurgebied is het pad nauwelijks zichtbaar. Het sluipt onder de geel-paarse veldbloemen door. Waterstroompjes kronkelen door het natte gebied, klokkend, klaterend en ruisend tussen het groen.

Met mijn stok tast ik naar vaste grond. Ik vertrouw op het blauwe spoor van de GPS.

Bij de entree lijkt Covilha een moderne stad. De uitgestrekte stad is tegen hellingen aan weerszijden van een diep dal gebouwd. De niveauverschillen zijn groot en de bebouwing is divers.

Beneden in het dal waar de rivier stroomt staan textielfabrieken. Deze werden zo'n veertig jaar geleden gesloten. Na de crisis vestigde zich er een universiteit. Een student vliegtuigtechniek loopt met me mee en vertelt bijzonderheden van de stad. Voor ik de student ontmoette heb ik al een zware klim achter de rug naar de hoger gelegen sierlijke voetgangersbrug.

De brug van 220 meter overspant de vallei. De brandweerkazerne ligt boven.

In twee hoge schachten vervoeren liften de mensen naar het hooggelegen stadsdeel . De student neemt afscheid in een parkje bij de de uitgang van de eerste lift.

Ik neem de tweede lift naar de brandeerkazerne.

Daar voel ik me aanvankelijk genegeerd. Later merk ik dat er vandaag bezoek is van Bobo's voor een fotosessie. Pas na deze vormelijke gebeurtenis raakt ieder ontspannen en ben ik welkom. Daarna vervalt de ploeg in een lamledige sfeer.

De meeste brandwachten hangen buiten voor de kazerne, roken sigaretten en dagen de dorpsgek uit.

De kazerne ligt tegen de oude kern van de stad. In de steegjes met grijsgranieten huizen schuilen diverse verrassingen zoals de Santa Maria kerk met een gevel van blauw beschilderde azulejos.

31 mei Covila - Vila de Belmonte

Na mijn vertrek uit de kazerne maak ik eerst gebruik van de twee liften en steek het dal over via de voetgangersbrug. Vandaag volg ik de stille paden langs de Rio Zezere. De helle zon weerkaatst tegen het witte kalkzand. Ondanks de rustige stroming lijkt de rivier regelmatig buiten zijn oevers te treden.

Op sommige plekken worden de kanten versterkt met zware rotsblokken. Langs het pad staan markeringen van een GR route en Compostela. Het lijkt of gemeenten de handen ineenslaan teneinde hier actief toerisme te stimuleren.

In een pas gebouwde brandweerkazerne ontmoet ik een jonge behulpzame brandwacht, die goed Engels spreekt. De warme maaltijd is een herhaling van het maandmenu; bijna elke dag een stuk gebakken vlees waarop gebakken ei en frites. Vandaag loop ik toch een blaar op. Dit overkomt me zelden.

Mijn sporttape is te oud, blijft aan de sok plakken en heeft daardoor de hiel opengeschuurd. De brandwacht haalt uit de ambulance desinfecterende zalf en een rol goede tape

1 juni: Vila de Belmonte - Guarda

Eerst wandel ik in de brandende zon langs een verkeersweg en vervolgens over slingerende paadjes naar Guarda. De stad verkondigt trots dat het de hoogst gelegen plaats in Portugal is, 1056 meter. Ik arriveer er al vroeg, zodat ik rustig de stad kan bekijken. Net als in Covilha zijn er veel flats tegen de hellingen gebouwd.

2 juni: Guarda - Celorico de Beira

De eerste kilometers daal ik licht en opgewekt over lichtgele paadjes en geniet vanaf de hoogte van het uitzicht over het omringende berglandschap.

Een blauw geverfde pijl wijst me een afslag naar een smal paadje dat langs de helling omlaag kruipt. Halverwege deze afdaling wordt het riskant.

Het pad verdwijnt zodat ik me oriënteer op mijn GPS spoor.

Tussen grote granieten blokken en begroeiing liggen gevaarlijke holtes.

De stok is onmisbaar om de verborgen gaten te traceren en om mijn balans te bewaren bij het klauteren tussen de rotsblokken.

Het pad komt tenslotte uit op een breder landbouwpad.

Ik moet hier de route kiezen naar het volgende dorp Celorico.

Dit plaatsje ligt aan de achterzijde van een bergketen.

Ik kan kiezen om direct omhoog over de berg te gaan of evenwijdig langs de berg te lopen voor een gemakkelijke doorsteek met minder klimwerk.

Na de zware klauterpartijen van de vorige dagen heb ik er even genoeg van.

Ik volg de gemakkelijke route langs de Rio Mondego tot de brug.

In het gehucht bij de brug laat ik mijn kuif kortwieken en wassen € 5,- De kapster schiet uit met de tondeuse en troost me met de verzekering dat spaarzame haar op mijn nu frisse bol binnen een weekje weer aangroeit. In de bar bij de buurman bestel ik bier, broodje ham, koffie en glas melk, samen € 3,50.

Na de brug rijdt Robert Butter me tegemoet. Robert, een Rotterdammer, maakt een rondje Portugal vanaf Faro langs de westkust tot de Douro en via de oostkant weer terug. Hij kampeert onderweg wild, een collega-vrijbouter. Hij tovert een fotostatief tevoorschijn en zet ons samen op de foto. Bij ons afscheid diept hij naald en garen op uit zijn fietstas. Hiermee kan ik de scheur in mijn broek repareren.

Celorica ligt boven op een rots. De kazerne prijkt ook hier op het hoogste punt. De contouren van een burcht en de twee torens van de hoofdkerk tekenen zich duidelijk af. Een witte blokkendoos, de brandweerkazerne is het grootste gebouw in het dorp. Boven de garage ligt de grote theaterzaal (mijn slaapkamer).

Ik dwaal de rest van de dag door het dorp met kerkjes en verdwaalstraatjes en mooie doorkijkjes. De GPS wijst steeds de uitgang van het labirint en een route naar de kazerne.

3 juni: Celorico - Lamego - Ortigoso

De dag van mijn terugvlucht uit Porto op 7 juni nadert. Hoe kan ik binnen de kortende tijd de sprong maken vanaf deze plek naar Porto, voor de terugvlucht.

Op mijn wenslijstje staat een treinreis langs de Douro vanaf Peso da Regua. Toevallig ontdek ik dat aan de rand van Celorico een groot busstation is.

De volgende ochtend is het dorp gehuld in een koude nevel. Ik wandel naar het busstation buiten het dorp. De berggebieden maken Portugal met zoveel verscholen dorpjes moeilijk toegankelijk. Het netwerk van snelwegen die veelal met Europese subsidies zijn aangelegd ontsluiten het land. Ik neem de bus naar Lamego. Mijn mogelijk einddoel is Peso di Regua langs de Douro. Omdat ik onderweg graag in aardige dorpjes blijf hangen en niets precies plan, leek Peso di Regua gezien de afstand niet haalbaar als einddoel. Dankzij het stukje smokkelen met de bus kan ik er toch heen, hoewel mijn tocht eigenlijk rustig verlopen is. De bus rijdt over de grote wegen en stopt in Viseu en Castro Daire, plaatsen die bekend zijn van eerdere tochten.

Lamego is de moeite om te bekijken waard. De meer noordelijke gemeenten van Portugal zetten in op ontwikkeling van het toerisme. De oude glorie van de stad wordt in ere hersteld. De low budget pelgrim hoort tot de verleden tijd.

Toerisme moet de economische ontwikkeling van Portugal ondersteunen. In een smal aflopend straatje zijn nog veel oude vervallen winkeltjes. Ik stap een winkeltje binnen met communie- en processiekleding. In de etalage staat een meisjespop, gekleed als engel met een roze gewaad en zachte vleugeltjes van witte pluimen. Binnen hangen in rekken Romeinse harnessen en gewaden met pastelkleuren gouden biezen. De eigenares van de winkel zit gebogen achter een tafeltje en maakt met precisiesteekjes nieuwe zijden processiejurkjes. Ik koop bij de overburen een heerlijk broodje, belegd met een lap lever. Het bruingrijze vlees wordt uit een glazen pot gevist en tussen het gesmeerde brood gelegd. Samen met een glas rode wijn geniet ik voor € 2,- van deze heerlijke traktatie.

Bij de Bombeiros heeft men een lange lijst met argumenten waarom ik er niet kan/mag slapen. Buiten de stad kan ik terecht bij Casa de San Jose in het dorpje Ortigosa.

4 juni: Ortigoso - Peso da Régua

Casa de San Jose ligt langs de pelgrimsroute naar Compostela. Desondanks kost het me moeite om het te vinden. Mijn track op de GPS geeft een andere route aan. Dit betekent een omweg. In een smoezelig buurtje stap ik een kroegje binnen waar uitbundig rose wordt geschonken en waar mijn mondharmonica rondgaat.

In de kleine kroeg herleeft de vrolijkheid, zoals mij op menig tocht overkomt.

San Jose is een seminarie waar een groepje nonnen in blauwe pij en witte sluier verblijft. De tien zusters komen uit Brazilië en Ruanda.

Ze werken in Fatima en bezoeken in het seminarie andere leden van hun congregatie. Ze worden vergezeld door twee aspirant priesters.

Als kwetterende vogeltjes vullen hun lichte stemmetjes de eetzaal.

Op mijn bord liggen gekookte aardappelen, koolbladeren en twee gegrilde vissen.

Robert Butter heeft me naald en draad gegeven om mijn gescheurde broek te herstellen. Een Braziliaanse non rijgt behendig de draad door het oog van de naald, nadat ik gekapituleerd ben. Mijn lompe vingers krijgen de draad niet door de opening.

Nu tegen het einde van mijn tocht voel ik me welgedaan. Deze vrije tocht lijkt weer goed af te lopen. Op mijn leeftijd, 74 jaar, is elk vervolg onzeker. Ik kijk terug op een maand lopen, een maand geluk tijdens een vaak uitputtende tocht, een maand gemakkelijke vrijheid met legio gezellige ontmoetingen. Een maand alleen zijn, afzien en desondanks een kleurrijke ervaring.

Wel schurkt het lopen regelmatig tegen mijn fysieke grenzen. Ondanks mijn wrakke leeftijd ben ik gezond gebleven.

Buiten Ortigosa kijk ik nog even uit over de wijnhellingen, maar langzaam verdwijn ik in de vallei van de Rio Douro. De wijngaarden tegen de hellingen sluiten me in.

*Elke dorpskroeg onderweg vereer ik met een bezoek.
Even later verschijnt onder in de brede vallei een oud viaduct .*

De camínho naar Compostela volgt dit viaduct.

Ik wandel tussen terrassen met druivenstruiken.

Als traptreden zijn tegen de hellingen wallen van keien gemaakt. Deze houden de vruchtbare grond vast. Aan de struiken hangen nu broze friemeltjes. Over enkele maanden groeien ze uit tot sappige druiventrossen.

Een stalen voetgangersbrug over de Río Douro vormt mijn entree naar Peso di Regua. Een stoomtrein voor toeristen stoot grijsblauwe rookpluimen uit.

Op het perron wachten reizigers naar Porto. De smoezelige dieseltreinen zijn beschilderd met felle graffiti. Roest kruipt door de lak heen.

Maandag rijd ik met dexe trein naar Porto.

Als ik in Peso di Regua richting kazerne loop, hoor ik muziek klinken in een trappensteegje opzij van me.

In het steegje tussen de straat en de rivier vermaakt een accordeonist de etende gasten. De muziek klinkt me bekend in de oren. Deze staan op de cd die ik van meu Pai in de kazerne van Crato kado kreeg.

Een groepje vrienden komt hier wekelijks bij elkaar en smult in dit restaurantje. Ze nodigen me uit.

Als echte wijnkenners keuren ze kritisch de wijn. De eerste fles rode wijn wordt afgekeurd en teruggestuurd. Enkelen van hen bezitten zelf een wijngaard. Na een zeer interessant bezoek aan het Museum di Douro rijdt ik met de trein langs de oevers van de Douro naar het dorp Pinhao, richting Spaanse grens.

De rit duurt 30 minuten. De trein is vol.

Reizigers, Portugezen en buitenlanders, bezoeken Pinhao.

Aan het einde van de dag zit ik buiten voor de kazerne naast de vaste brandwacht, een enorm grote Newfoundlander.

Deze tocht heeft me verder gevoerd dan ik tevoren verwacht had.

Er waren soms lange dagtrajecten, maar er zijn ook plekken geweest waar ik een dag langer bleef.

De sprong op het eind met de bus zorgt voor een mooie aansluiting met de trein langs de oevers van de rivier naar Porto.

